

Vaše materské mlieko, dojčenie a COVID-19. Čo na to hovorí dnešná veda?

Komplexný prehľad toho, čo nám odhalili doterajšie klinické výsledky

Mitoulas LR, Schärer-Hernández NG, Liabat S. Dojčenie, materské mlieko a COVID-19 – čo hovoria vedecké dôkazy? *Pednri pediatr.* 2020; doi: 10.3389/fped.2020.613339.

„Dojčenie nebolo nikdy
dôležitejšie ako v
dnešnej dobe,“

Jada Wright Nichol. MS, OTR/L, IBCLC

Ako sa môže COVID-19 preniesť na novorodenca?

Rovnakým spôsobom, ako na kohoľvek iného.

Hlavným spôsobom šírenia vírusu COVID-19 je priamy, nepriamy alebo blízky kontakt s infikovanými osobami a ich sekrétmi, ako sú sliny alebo kvapôčky z dýchacích ciest, ktoré sa vylučujú pri rozprávaní, kašľaní alebo kýchaní.¹ Tieto kvapôčky (známe tiež

ako „aerosóly“) sa môžu preniesť priamo, napríklad pri kýchnutí alebo dotyku kontaminovaného povrchu, na ktorom kvapôčky pri kýchnutí ostali. Výsledky výskumov vykonaných k dnešnému dňu ukazujú, že tieto aerosóly môžu na lepenke, plaste a nerezovej oceli prežívať až 72 hodín.² Do doby zverejnenia tejto informácie vedecké dôkazy potvrdzujú, že

infekcia COVID-19 je u dojčiat veľmi neobvyklá. Deti nie sú takmer nikdy symptomatické a miera infekcie sa významne nemení v prípade, že sa dieťa narodí vaginálne, je dojčené alebo je v kontakte s matkou pozitívnu alebo podozrením na COVID-19.³⁻⁷

WHO a ďalšie organizácie, ako je UNICEF⁹, CDC¹⁰ a Royal College of Obstetricians and Gynecologists (Kráľovská vysoká škola pôrodníkov a gynekológov)¹¹, dojčenie mamičkám odporúčajú, pretože pozitívne klinické dôkazy potvrdzujú výhody materského mlieka.

Môže sa COVID-19 prenášať prostredníctvom materského mlieka?

Súčasný dôkazy naznačujú, že materským mliekom sa COVID-19 na dojčatá neprenáša.¹²

Zatiaľ čo nedávna správa nezistila v žiadnej vzorke materského mlieka odobraného ženám s ochorením COVID-19 žiadny vírus,¹³ niektoré

predchádzajúce správy zaznamenali v materskom mlieku prítomnosť drobných častí RNA z vírusu.¹⁴⁻²⁰ Avšak, v týchto vzorkách neboli nájdené dôkazy o úplnom a/alebo aktívnom víruse, čo znamená, že prenos vírusu na dieťa prostredníctvom materského mlieka je vysoko nepravdepodobný.

Je dôležité si tiež uvedomiť, že drobné časti virálnej RNA boli nájdené iba pri náhodných vzorkách materského mlieka, odobraných jednej a tej istej COVID-19 pozitívnej matke.^{15,18,19}

Vedci usilovne pracujú na tom, aby zistili, ako sa RNA COVIDu-19 mohla

do materského mlieka dostať, pričom jedným z prijateľných vysvetlení môže byť, že mlieko bolo kontaminované kvapôčkami z dýchacích ciest, ktoré sa do mlieka dostali, keď matka vzorku mlieka odsávala. Niekoľko štúdií

ukázalo, že Holderova pasterizácia, bežne používaná metóda v darcovských bankách materského mlieka, dokázala vírus COVID-19 zničiť potom, kedy bol do vzoriek materského mlieka následne pridaný.^{18,21,22} To do-

kazuje, že najmä v dobe COVIDu-19 je pasterizácia materského mlieka bezpečnou a možnou alternatívou.

Doteraz žiadne štúdie nepreukázali, že materské mlieko je príčinou infekcie prenášanej z matky na dieťa.

Môže materské mlieko matiek pozitívnych na COVID-19 chrániť dieťa pred ochorením koronavírusom?

Okrem všetkých známych preukázaných výhod dojčenia, rovnako aj 23 nedávno vykonaných výskumov naznačilo ďalšie

výhody špecifické pre COVID-19: v materskom mlieku matiek, ktoré prekonali COVID-19 boli nájdené protilátky, ktoré vírus deaktivujú, čo

preukazuje silnú imunologickú reakciu materského mlieka proti vírusu.^{13,24-26}

Súčasný výskum naznačuje, že materské mlieko mamičiek s ochorením COVID-19 poskytuje proti vírusu aktívnu formu ochrany. Túto ochranu dieťa pri podávaní náhradnej dojčenskej mliečnej výživy nemôže získať, čo zdôrazňuje dôležitosť dojčenia počas pandémie.

Ak ste čerstvá mamička, ktorá má pozitívny test na COVID-19, dodržujte pri dojčení **3 pravidlá:**⁹

NOSTE

počas dojčenia
a odsávania rúško

UMÝVAJTE

si pred a po dotyku dieťaťa
ruky mydlom

UTIERAJTE

a pravidelne dezinfikujte
povrchy

References: **1** WHO; 2020 [cited 2020 Jul 21]. Available from: <https://www.who.int/news-room/commentaries/detail/transmission-of-sars-cov-2-implications-for-infection-prevention-precautions>. **2** van Doremalen N et al. N Engl J Med. 2020; 382(16):1564–1567. **3** Blumberg DA et al. Am J Perinatol. 2020; 37(8):769–772. **4** Sisman J et al. Pediatr Infect Dis J. 2020; 39(9):e265–e267. **5** Vivanti AJ et al. Nat Commun. 2020; 11(1):3572–3578. **6** Bwire GM et al. J Med Virol. 2020; doi: 10.1002/jmv.26622. **7** Walker KF et al. BJOG. 2020; 127(11):1324–1336. **8** WHO; 2020 [cited 2020 Jul 21]. Available from: <https://www.who.int/publications/i/item/10665332639>. **9** UNICEF; 2020 [cited 2020 Jul 21]. Available from: <https://www.unicef.org/eap/breastfeeding-during-covid-19>. **10** CDC; 2020 [cited 2020 Jul 21]. Available from: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/care-for-breastfeeding-women.html>. **11** Royal College of Obstetricians and Gynaecologists [cited 2020 Jun 19]. Available from: <https://www.rcog.org.uk/en/guidelines-research-services/guidelines/coronavirus-pregnancy/covid-19-virus-infection-and-pregnancy/>. **12** Cheema R et al. Am J Perinatol. 2020; doi: 10.1055/s-0040-1714277. **13** Pace RM et al. medRxiv. 2020; doi: 10.1101/2020.09.16.20196071. **14** Wu Y et al. SSRN Electron J [Internet]. 2020; Available from: <https://ssrn.com/abstract=3562059>. **15** Grob R et al. Lancet. 2020; 395(10239):1757–1758. **16** Costa S et al. Clin Microbiol Infect. 2020; 26(10):1430–1432. **17** Tam PCK et al. Clin Infect Dis. 2020; doi: 10.1093/cid/cia673. **18** Chambers C et al. JAMA. 2020; 324(13):1347–1348. **19** Bertino E et al. SSRN Electron J [Internet]. 2020; Available from: <https://ssrn.com/abstract=3611974>. Available from: <https://ssrn.com/abstract=3611974> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3611974>. **20** Bastug A et al. Breastfeed Med. 2020; 15(8):488–491. **21** Conzelmann C et al. Pediatrics. 2020; doi: 10.1542/peds.2020-031690. **22** Walker GJ et al. J Paediatr Child Health. 2020; doi: 10.1111/jpc.15065. **23** Victora CG et al. Lancet. 2016; 387(10017):475–490. **24** Dong Y et al. Emerging Microbes & Infections. 2020; 26(6):1–12. **25** Fox A et al. medRxiv. 2020; doi: 10.1101/2020.05.04.20089995. **26** van Keulen BJ et al. SSRN Electron J [Internet]. 2020; Available from: <https://ssrn.com/abstract=3633123>.